

ІСТОРІЯ

УДК 903/904+94](477.83–22)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/54-2-1>

Андрій ПАВЛИШИН,
 orcid.org/0000-0002-7127-2340
 доктор філософії у галузі історії,
 асистент кафедри історії, музеєзнавства та культурної спадщини
 Національного університету «Львівська політехніка»,
 (Львів, Україна) andrii.m.pavlyshyn@lpnu.ua

VILLA KUNACZOW IN DISTRICTU LEMBURGENSE: НАЙРАНИШІ АРХЕОЛОГІЧНІ І ДОКУМЕНТАЛЬНІ СВДЧЕННЯ ПРО СЕЛО ГАНАЧІВКА НА ЛЬВІВЩИНІ

Стаття присвячена систематизації матеріалів до історії села Ганачівка Перемишлянської ОТГ на Львівщині, аналізу археологічних даних про найдавніший період його існування, дослідженню перших згадок про населений пункт і обставинам за яких він почав фігурувати у джерелах кінці XIV ст., а також спробі з'ясування етимології його назви.

У науковий обіг введено інформацію про найраніші сліди перебування людини на території населеного пункту – виявлення крем'яних знарядь праці доби енеоліту (поч. III тис. до н. е.). З'ясовано, що першим поселенням та території села було селище липицької культури II-III ст., розташоване в урочищах «Галайків кут» і «Клюсово» на схід від села. Під час його досліджень було знайдено кераміку липицької і зубрівської культур (II-III ст. н. е.), бронзову фібулу з високою спинкою (друга половина III ст.), а також унікальну глиняну фігурку з завершенням у вигляді голови птаха.

У публікації систематизовано інформацію про наступне за хронологією поселення на території Ганачівки – городище на горі Замчисько. Зокрема встановлено, що укріплене кількома рядами валів городище функціонувало у X-XI ст., та можливо епізодично – у XII-XIII ст., виконувало роль не лише укріпленого поселення, а й релігійного центру і його ймовірно слід пов'язувати з племінним союзом білих хорватів. Запропоновано також гіпотезу про первісну назву гори, на якій знаходиться городище.

У дослідженні проаналізовано перші письмові згадки про село у 1394 р. та 1397 р., з'ясовано контекст появи обидвох документів, досліджено постаті, які у ньому фігурують, зокрема представників родин Волчковичів і Ключів.

У статті також розглянуто низку припущень щодо походження назви населеного пункту, а також запропоновано гіпотезу про етимологію назви села відповідно до першої згадки зафіксованої у джерелах кінця XIV століття.

Ключові слова: Ганачівка, Волчковичі, Ключи, Замчисько, історичне краєзнавство, історія населених пунктів.

Andrii PAVLYSHYN,
 orcid.org/0000-0002-7127-2340
 PhD in History,
 Assistant at the Department of History, Museology and Cultural Heritage
 Lviv Polytechnic National University
 (Lviv, Ukraine) andrii.m.pavlyshyn@lpnu.ua

VILLA KUNACZOW IN DISTRICTU LEMBURGENSE: THE EARLIEST ARCHAEOLOGICAL AND DOCUMENTARY EVIDENCE ABOUT THE VILLAGE HANACHIVKA IN LVIV REGION

The article is devoted to the systematization of materials related to the history of the village of Hanachivka of the Peremyshlyany united territorial community in the Lviv region, the analysis of archaeological data about the oldest period of its existence, the study of the first mentions of the settlement and the circumstances under which it began to appear in sources at the end of the 14th century, as well as an attempt to clarify its etymology name.

Information about the earliest traces of human presence on the territory of the settlement – the discovery of flint tools of the Eneolithic era (beginning of the 3rd millennium BC) has been introduced into the scientific circulation. It was found out that the first settlement on the territory of the village was a settlement of the Lipitsa culture of the 2nd and 3rd centuries, located in the tracts of "Halaykiv kut" and "Klyusovo" to the east of the village. During its research, ceramics

of the Lipitska and Zubriv cultures (II-III centuries AD), a bronze fibula with a high back (second half of the III century), and a unique clay figure with a bird's head finish were found.

The publication systematizes information about the next chronological settlement on the territory of Hanachivka – the hillfort on Mount Zamchysko. In particular, it has been established that the fortified settlement with several rows of ramparts functioned in the 10th–11th centuries, and possibly episodically in the 12th–13th centuries, played the role of not only a fortified settlement, but also a religious center and should probably be associated with the White Croats tribal union. A hypothesis about the original name of the mountain on which the hillfort is located is also proposed.

The first written mentions of the village in 1394 and 1397 were analyzed in the study, the context of the appearance of both documents was clarified, and the figures appearing in it were studied, in particular representatives of the Volchkovych and Klus families.

The article also considers a number of assumptions regarding the origin of the name of the settlement, as well as proposes a hypothesis about the etymology of the name of the village based on the mentions recorded in the sources of the end of the 14th century.

Key words: Hanachivka, Volchkovychs, Klus, Zamchysko, local history, history of settlements.

Постановка проблеми. Вивчення історії населених пунктів є важливим елементом історичних досліджень. Воно дозволяє не лише показати неповторність й унікальність розвитку кожного населеного пункту, а й ґрунтовніше простежити загальні закономірності історичного процесу, дослідити його на мікрорівні. Об'єкт даного дослідження – село Ганачівка, що розташоване в Перемишлянській громаді Львівської області. Від першої згадки у XIV ст. і до Другої світової війни на території населеного пункту існували два окремі села: Ганачів і Ганачівка. Внаслідок подій війни с. Ганачів перестало існувати, а його територія увійшла до складу с. Ганачівка. На прикладі ранньої історії цього населеного пункту можна добре прослідкувати заселення території Верхнього Подністров'я у II–III ст. та X–XIII ст., а також процеси, що відбувалися у середовищі руської шляхти у кінці XIV ст.

Аналіз досліджень. Історія села Ганачівки, зокрема її найдавніший період досі не був об'єктом спеціального дослідження. Археологічні розвідки на території населеного пункту висвітлювали у своїх публікаціях археологи Р. Берест, М. Филипчук, О. Корчинський. Окремі аспекти історії населеного пункту, зокрема дослідження топоніміки з'ясував у своїх краєзнавчих працях В. Лаба. Перша згадка про с. Ганачівку фігурує у дослідженнях про руську шляхту Н. Яковенко та Ю. Зазуляка.

Мета статті – систематизувати і узагальнити матеріали до історії села Ганачівки: проаналізувати археологічні дані найдавнішого періоду його існування, дослідити першу згадку про населений пункт і обставини за яких село почало фігурувати у джерелах кінці XIV ст., а також з'ясувати етимологію його назви.

Виклад основного матеріалу. Найраніші сліди перебування людини на території села випадково виявила у 1997 р. місцева мешканка Н. Бабій. На своєму городі, що знаходиться на південному

схилі гори Діброва (320 м), вище сучасного кладовища, вона знайшла крем'яну сокиру і відбивач доби енеоліту, датований д. і. н. Р. Берестом поч. III тис. до н. е.

Першим відомим поселенням, що існувало на території Ганачівки, було селище липицької культури II–III ст., розташоване в урочищі «Галайків кут» на схід від села, відкрите у 1998 р. археологом д. і. н. Р. Берестом. Поселення досліджувала під керівництвом Р. Береста у липні-серпні 1998 р. археологічна експедиція студентів історичного факультету ЛНУ ім. І. Франка. Під час розкопок виявлено два житла (напівземлянки), знайдено численні фрагменти кераміки, металеві вироби (зокрема ножі), що вказує на осередок металевого і гончарного виробництва на поселенні. На долівці одного із жител знайдено скелет людини, що ймовірно вказує на те, що селище припинило існування внаслідок ворожого нападу (Берест, 2000: 44-61).

У 2008 р. експедиція студентів історичного факультету ЛНУ ім. І. Франка під керівництвом Р. Береста в урочищі «Клюсово» продовжила дослідження пам'ятки липицької культури. Загалом було обстежено близько 20 різнотипних житлових споруд і частини могильника. Встановлено, що селище простягалося смугою (40 × 250 м) вздовж невеликого струмка. Під час досліджень знайдено рештки двоярусного гончарного горна, кераміку липицької і зубрівської культур (II–III ст. н. е.), бронзову фібулу з високою спинкою (друга половина III ст.). Серед знахідок також скляні намистини із зеленуватого та блакитного скла, невеличкі керамічні прясла, округлі та прямокутні металеві пряжки, залізні вудила, кухонні ножі та інші матеріали. Унікальною знахідкою є й глиняна фігурка з завершенням у вигляді голови птаха (Берест, 2013: 225-232). Варто нагадати, що носії липицької культури не були місцевими племенами – вони прибули у I ст. на територію Верхнього Подністров'я з Дакії (сучасна Румунія)

і мали фракійське походження. У III ст. більшість цих племен покинула Прикарпаття і повернулася в Дакію, а певна частина асимілювалася з населенням черняхівської культури.

Окрему сторінку в історії села становить функціонування городища на горі Замчисько (452 м.) розташований в лісі на схід від села. Городище знаходиться на гребені вододілу і включає в систему оборони північні, південні та західні схили височини. Центральна площадка городища розташована на домінуючій височині з умовною відміткою висоти 105 м. над рівнем потоку і утворює прямокутник розмірами 90 м на 100 м. Площадка укріплена потрійною лінією оборонних споруд. Перша лінія – земляний вал висотою 2-2,5 м та шириною при основі 7-8 м. Глибина рову сягає до 3,5 м при ширині у верхній його частині 4-6 м. Друга лінія – вали висотою 1,5 м і рову глибиною 1,3 м, знаходиться на віддалі 10-30 м від першої лінії укріплень. Третя лінія – вал 1,5-2,5 м висотою і рів 1,5-4 м глибиною, розташована на відстані 80 м (південь) і 46-50 м (захід) від другої лінії оборони. Зі східного – напільного боку вал і рів розірвані (бл. 400 м), що вказує на незавершеність будівництва фортифікації. В'їзд на городище від сторони урочища «Закрасне» укріплено також подвійним валом.

Городище відкрив В. Ауліх у 1968 р. У 1989 р. його досліджувала експедиція під керівництвом н. с. О. Корчинського і н. с. М. Филипчука відділу Археології постійно діючої верхньодністрянської слов'яноруської археологічної експедиції Інституту суспільних наук АН УРСР. У 2008 р. пам'ятку повторно обстежила експедиція Інституту археології НАН України та Інституту археології ЛНУ ім. І. Франка у рамках пілотного проекту «Археологічний кадастр України (Львівська область)».

Під час досліджень 1989 р. валів і наземної споруди, що прилягала до першої оборонної лінії, на її долівці було виявлено рештки кружального посуду, датованого X–XI ст. З південно-східного боку городища археологи виявили сліди житлово-господарських будівель (НА ІА НАН України, Ф. 64. Спр. 1989/131, С. 10-16.). На думку археолога М. Филипчука городище припинило своє існування на межі I і II тисячоліть його слід пов'язувати з племінним союзом білих хорватів (Филипчук, 2012: 135). Знайдений на городищі посуд археолог О. Корчинський відніс до райковецької культури (IX–X ст.) і інші об'єкти датував цим же періодом (Филипчук, Стеблій, 2010: 30-31). Кераміка XII–XIII ст. знайдена поблизу городища, а також коса-горбуша XIII–XIV ст. виявлена у 2016 р. в урочищі «Лиса гора», поруч городища місце-

вими краєзнавцями вказує, що городище могли епізодично використовувати і пізніше – у часи Київської Русі і Галицько-Волинської держави.

На думку істориків І. Русанової і Б. Тимощука городище на горі Замчисько було не лише оборонним комплексом, але й релігійним центром. На північний схід від городища у 1989 р. знайдено підвищення на якому, за припущенням дослідників, знаходився культовий. Тут виявили кам'яну плиту довжиною 3 м і шириною 55-70 см., а також іншу плиту 2,20 на 2,40 м з перпендикулярними заглибленнями, які дослідники інтерпретували, як залишки ідола і жертovníка (Русанова, Тимошук, 1993: 16-17).

Підсумовуючи вищенаведені факти можна припустити, що городище на горі Замчисько було оборонним і релігійним осередком для навколишніх поселень. Очевидно воно входило до оборонної лінії городищ Гологір, як подібні городища біля Унева, Гологірок і ін. Городище ймовірно обслуговували поселення, що існували довкола гори Замчисько (Филипчук, Стеблій, 2008: 108-118).

Окрім укріплень на горі Замчисько, на північ і захід від неї простежуються залишки валу довжиною близько 2 км.: він розпочинається вище поселення липицької культури в урочищі «Галайків кут» і закінчується в урочищі «Закрасне». Вал зберігся погано, в кількох місцях він пошкоджений. Жодних досліджень цього об'єкту не проводилося, що не дозволяє окреслити його датування та призначення.

Варто зазначити, що назва гори Замчисько очевидно, є досить пізнім твором прийшлого польського населення, яке укріплення городища сприймало, як залишки давнього замку. Відома з документів XVIII ст. назва розташованого біля західного підніжжя гори урочища «Закрасне», або «Закрасна» (НМЛ, Ркл-24, С. 450), дозволяє припустити, що первісно гора могла називатися «Красна». Така назва, своєю чергою, могла б вказувати на культові функції гори чи розташованого тут городища.

Письмова історія села Ганачівки розпочинається у XIV ст. Цілком можливо, що село виросло на місці одного із поселень, що оточували городище на горі Замчисько і могли існувати у період Київської Русі і Галицько-Волинської держави, однак це питання потребує додаткових досліджень.

Перша письмова згадка про село походить з кінця XIV ст. 5 листопада 1394 р. Дмитро Васюкович або Волчкович з Ходорова подарував село Куначів у Львівському повіті римо-католицькому монастирю св. Хреста ордену францисканців у Львові. У дарчому записі зазначено, що своє

рішення він мотивував волею померлого батька. Умовою дарування були молитви і богослужіння за батьків Дмитра Волчковича і родича Михайла Жабу. Також у документі вказано, що дарування ченцям села підтримали родичі і друзі: маршалок королівства Дмитро з Горая та двоюрідний брат – Дмитро з Острова, які були його опікунами з огляду на малоліття (ЦДІА у Львові, Ф. 10, Оп. 1, Спр. 128, С. 763-767).

Про Дмитра Васьковича (Волчковича) відомо, що він належав до гербу Корчак і у 1435-1441 рр. займав посаду львівського стольника. Його рід – Ходоровських, – був нащадком галицького боярства. Батько Дмитра – Васько Волчкович з Журавна, на прізвисько Борода, належав до досить заможної шляхти, зокрема був двоюрідним братом Ходка Лойовича гербу Корчак і родичем великого коронного підскарбія (1364–1370; 1377–1391) і великого коронного маршалка Дмитра з Горая. Мати – Барбара, – донька Петра Бруна з Жмігроду гербу Набра, генерального судді Руської землі у 1374–1378 рр. Батьки Дмитра одружилися близько 1385 р. і на момент укладення дарчого документу він був ще неповнолітнім. Згаданий у документі Михайло Жаба (Жабич) – двоюрідний брат Дмитра з Горая. Село Куначів (Ганачів) було подарований Дмитром Волчковичем ченцям незабаром після смерті Васька Волчковича, що настала у період між 15.10.1393 і 5.11.1394 (Szperka, 2006: 342-344.). Волчковичі та їхні родичі мали особливо прихильне ставлення до ордену францисканців, можливо власне вони посприяли переходу родини з православ'я на римо-католицизм, бо відомо, що у 1398 р. Дмитро з Горая заснував монастир францисканців у своєму маєтку – м. Щебрешині, а сам був похований у 1400 р. в монастирі францисканців у м. Завихвості. З іншого боку Васько Волчкович, як і Дмитро з Горая були добре знайомі з першим львівським римо-католицьким архієпископом Якубом Стрепою (1340-1409), який був францисканцем і всіляко підтримував свій орден.

Через три роки село Куначів знову фігурує у документах, однак його власниками вказані зовсім інші особи. За даними документу, 21 червня 1397 р. шляхтич Тиш замінив з шляхтичем Яськом Ключом з Вижнян, село Куначів на село Новосільці в теребовлянському повіті (Tomaszewicz, Zdanek, 2004: 16). Село Новосільці первісно належало до маєтків Ходка Лойовича, а після його смерті і поділу майна між дружиною Ходка і її зятем Яськом Ключом з одного боку і племінником Ходка – Волчком, було у 1393 р. передане разом з шістьма кінями, худобою і двома срібними хрестами, останньому (Грамоти, 1974: 116).

На підставі вищенаведених документів можна припустити, що очевидно йдеться про частини колись єдиного села, яке було поділене власниками. На це вказує між іншим дуже близьке розташування обох населених пунктів і однакова назва.

Відносно родини Ключів, то вона з'явилася у Львівській землі в другій половині XIV ст. У 1398 р. Ясько (Якуб) Ключ гербу Шренява одружився з Мариною, донькою Ходка Лойовича, котра принесла чоловікові у посагу села Вижняни і Поллохів, до яких згодом Ключи додали ще низку сіл в околиці (Tomaszewicz, Zdanek, 2004: 15).

Таким чином з кінці XIV ст. у письмових джерелах практично одночасно з'являються два населених пункти, що ймовірно раніше були одним селом – Куначів. Перший населений пункт належав ордену францисканців аж до середини XIX ст., а другий до кінця XV ст. був власністю родини Ключів.

Вартою уваги є теж трансформація назви села, оскільки у документах кін. XIV – пер. пол. XV ст. воно фігурує як Куначів, з др. пол. XV ст. – Ханачів чи Ганачів і врешті у XIX ст. – Ганачів і Ганачівка.

Легенда, що побутує у селі, пояснює походження назви села Ханачів (Ганачів) від вбитого тут татарського хана, на могилі якого була встановлена кам'яна скульптура, що зараз знаходиться у експозиції Історико-краєзнавчого музею м. Винники. Поселення, що виникло поблизу місця поховання хана нібито почали називати – «Ханачів».

Краєзнавець Б. Попович, висунув припущення, що назва села має угорське походження і означає місце, де оселилася людина з якоюсь вадою («ганчем»). В. Лаба запропонував кілька гіпотез про походження назви населеного пункту. За першою, термін «Ганачів» є похідним від діалектизму «ганачи» (струхлявіле дерево, будівельний дерев'яний мотлох) і може означати місце де є старі струхлявілі будівлі, покинуте поселення. За другою гіпотезою назва може мати давньослов'янське походження: від слова «ганать», тобто гадати, відгадувати. На думку краєзнавця від цього слова міг бути утворений іменник «ганач» – «той що відгадує», – «Ганачів двір». За третьою гіпотезою В. Лаби, назва може мати латинське походження від слова «hamus» – рибальський гачок, щось зігнуте у формі підківки. Тобто назва означає місце де є криві вали. На думку історика, оскільки, поблизу села є городище з валами такої форми, то можливо назву селу дали даки, які розмовляли сумішшю латини і поселення яких виявили поблизу села (Лаба, 2007: 32-33).

Філолог М. Демчук вважає, що назва Ганачів (Ганачівка) походить від імені Гань, що досить

часто зустрічається у документах XIV ст. і є похідним від Йоган, тобто Іван. Відповідно назва села означає «Йоганове (Іванове) село» (Демчук, 1998: 638). Цікаво, що вже у XV ст. в Ганачеві, що належав до ордену францисканців згадується церква Собору св. Івана Хрестителя (Akta grodzkie, 1889: 473-474.) Можливо засновник села, або власник котрий його відновив мав ім'я Гань (Іван) і на честь свого покровителя збудував храм. Подібна практика була досить поширеною у середньовіччі і ранньомодерному періоді.

Важливо зазначити, що вище згадані дослідники інтерпретувати назву села у формі, яку вживали у XIX-XX ст. – «Ханачів» («Ганачів»). Проте, назва села зафіксована у документах XIV – пер. пол. XV ст. – «Куначів», наштовхує на думку про ймовірність походження його назви від терміну «куна» – грошова одиниця в Київській Русі. Термін «куна» має також і інші значення, зокрема «засув у брамі». Тобто у переносному значенні – стратегічне місце, що добре корелюється з розташуванням населеного пункту поруч укріпленого городища та одного із проходів через пасмо Гологір (долинами рік Тимковецький потік і Свірж). Подібні назви до нині збереглися у топонімах: Куни (Львівщина), Кунів (Хмельниччина), Куна (Вінничина) та гідронімах: річка Куна у Львівській області. Можна також припустити, що «Куначів» – ойконім відантропонічного походження утворений від власного імені «Кунач». Тобто первісно

назва населеного пункту могла звучати, як «Куначів двір». Чи існувало ім'я Кунач – не відомо, однак цікаво, що у тюркських мовах є термін «кунач», що має два значення: 1) гість і 2) місце ночівлі, зупинка (Грек, 2010: 300). Назва «Куначів» у наступних століттях трансформувалося у «Ханачів» і врешті «Ганачів».

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що с. Ганачівка є одним із найдавніших населених пунктів на Львівщині. Найраніші сліди перебування людини на його території сягають доби енеоліту (поч. III тис. до н. е.), а першим довго існуючим поселенням та території села було селище липицької культури II-III ст. розташоване в урочищах «Галайків кут» і «Клюсово». У X-XI ст., на горі Замчисько (ймовірно первісно «Красна гора») поблизу села функціонувало городище племінного союзу білих хорватів, що виконувало роль оборонного поселення і релігійного центру. Городище можливо використовувалося місцевим населенням епізодично у XII-XIII ст. Перші письмові згадки про село походять з 1394 р. та 1397 р. і фіксують існування на близькій відстані одне від одного двох населених пунктів з ідентичною назвою, що належали шляхетським родинам Волчковичів і Ключів. Походження назви населеного пункту варто розглядати через призму перших згадок у джерелах кінця XIV ст. у формі «Куначів», що ймовірно походить від терміну «куна», який має кілька значень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Берест Р. Поселення липицької культури біля с. Ганачівка на Перемишлянщині. *Археологічні дослідження Львівського університету*. 2000. Вип. 4. С. 44-61.
2. Берест Р. Рятівні археологічні дослідження на пам'ятці липицької культури біля села Ганачівка. *Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині*. 2013. Вип. 17. С. 225-232.
3. Грамоти XIV ст. Пам'ятки української мови/ упор. М. Пещак. Київ: Наукова думка, 1974. 219 с.
4. Грек И. Антропонимия «задунайских переселенцев» (последняя треть XVIII – начало XIX вв.). *Stratum plus*. 2010. № 6. С. 289-340.
5. Демчук М. Ойконімія як джерело дослідження антропонімії (на матеріалі українських карпатських та прикарпатських назв населених пунктів, утворених від християнських особових власних імен). *Народознавчі зошити*. 1998. №6. С. 633-638.
6. Лаба В. Історична топоніміка Перемишлянського району Львівської області. Львів: Камула, 2006. 152 с.
7. Науковий Архів Інституту Археології НАН України (НА ІА НАН України). Ф. 64. Спр. 1989/131.
8. Національний музей у Львові ім. Андрея Шептицького (НМЛ), відділ рукописів і стародруків, Ркл-24.
9. Русанова И., Тимошук Б. Языческие святилища древних славян. Москва: АРХЭ, 1993. 217 с.
10. Филипчук М. Слов'янські поселення VIII-X ст. в українському Прикарпатті. Львів: Астролябія, 2012. 312 с.
11. Филипчук М., Стеблій Н. Створення археологічного кадастру в горбогірній місцевості (теоретичні та методичні аспекти). *Вісник Інституту археології*. 2010. Вип. 5. С. 3-38.
12. Филипчук М., Стеблій Н., Филипчук А. Нові пам'ятки черняхівської та праської культур на Перемишлянщині (за матеріалами розвідкових робіт 2008 р.). *Львівський археологічний вісник*. 2018. Вип. 4. С. 108-118.
13. Центральний державний історичний архів України у Львові (ЦДІА України у Львові), Ф. 10, Оп. 1, Спр. 128.
14. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. T. 14. Najdawniejsze zapiski sądów lwowskich 1440-1456. Lwów: Księgarnia Seyfartha i Czajkowskiego, 1889. 635 s.
15. Szperka J. Otoczenie Władysława Opolczyka w latach 1370-1401. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. 2006. 477 s.
16. Tomaszewicz J., Zdanek M. Katalog dokumentów pergaminowych ze zbiorów Tomasa Niewodniczańskiego w Bitburgu. Kraków: Towarzystwo Naukowe "Societas Vistulana", 2004. 336 s.

REFERENCES

1. Berest R. Poselennia lypytskoi kultury bilia s. Hanachivka na Peremyslianshchyni [Settlement of the Lipitsa culture near the village. Hanachivka in the Peremyslany region.]. *Archaeological research of Lviv University*. 2000. № 4. pp. 44-61. [in Ukrainian].
2. Berest R. Riativni arkheolohichni dosidzhennia na pam'iaty lypytskoi kultury bilia sela Hanachivka [Rescuing archaeological researches on site of Lypytsia Culture near Hanachivka village]. *Materials and studies on archaeology of Sub-Carpathian and Volhynian area*. 2013. № 17. pp. 225-232. [in Ukrainian].
3. Hramoty XIV st. Pam'iatky ukrainskoi movy [Charters of the 14 th century. Memoirs of the Ukrainian language] / Comps. M. Peshchak. Kyiv: Naukova dumka, 1974. 219 p. [in Ukrainian].
4. Grek I. Antroponimiya «zadunayskikh pereselentsev» (poslednyaya tret XVIII nachalo XIX vv.) [Anthroponymy of the "Transdanubian Settlers" (the last third of the 18th – early 19th centuries)]. *Stratum plus*. 2010. № 6. pp. 289-340. [in Russian].
5. Demchuk M. Oikonimiia yak dzhereło doslidzhennia antroponimii (na materialy ukrainskykh karpatskykh ta prykarpatskykh nazv naselenykh punktiv, utvorenykh vid khrystyianskykh osobovykh vlasnykh imen) [Oeconym as a source of research on anthroponymy (on the material of Ukrainian Carpathian and Sub-Carpathian names of settlements formed from Christian personal proper ones)]. *The Ethnology Notebooks*. 1998. №6. pp. 633-641. [in Ukrainian].
6. Laba V. Istorychna toponimika Peremyslianskoho raionu Lvivskoi oblasti [Historical toponymy of the Peremysliany district of the Lviv region]. Lviv: Kamula, 2006. 152 p. [in Ukrainian].
7. Naukovyi Arkhiv Instytutu Arkheolohii NAN Ukrainy [Scientific Archive of the Institute of Archeology of the National Academy of Sciences of Ukraine]. F. 64. Spr. 1989/131. [in Ukrainian].
8. Natsionalnyi muzei u Lvovi im. Andreia Sheptytskoho [The Andrey Sheptytsky National Museum in Lviv], department of manuscripts and old prints, Rkl-24. [in Polish].
9. Rusanova I., Timoshchuk B. Yazycheskie svyatilishcha drevnikh slavyan [Pagan sanctuaries of the ancient Slavs]. Moskva: ARKHE, 1993. 217 p. [in Russian].
10. Fylypchuk M. Slov'ianski poselennia VIII–X st. v ukrainskomu Prykarpatti. [Slavic Settlements of VIII–X Centuries in the Ukrainian Carpathians]. Lviv: Astrolibiia, 2012. 312 p. [in Ukrainian].
11. Fylypchuk M., Steblii N. Stvorennia arkheolohichnoho kadastru v horbohirmii mistsevosti (teoretychni ta metodychni aspekty) [Creation of archaeological cadastre in hilly locality (theoretical and methodical aspects)]. *Proceeding of the Institute of Archaeology Lviv University*. 2010. № 5. pp. 3-38. [in Ukrainian].
12. Fylypchuk M., Steblii N., Fylypchuk A. Novi pamiatky cherniakhivskoi ta prazkoi kultur na Peremyslianshchyni (za materialamy rozvidkovykh robot 2008 r.) [New sights of the Chernyakhiv and Prague cultures in the Peremysliany region (based on the materials of reconnaissance work in 2008)]. *Lviv Archaeological Bulletin*. 2018. № 4. pp. 108-118.
13. Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy u Lvovi [Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv], F. 10, Op. 1, Spr. 128. [in Latin].
14. Akta grodzkie i ziemskie z czasyw Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyckiego we Lwowie [Cities and land acts from the times of the Republic of Poland from the archives of the so-called Bernardine in Lviv. Vol. 14. The oldest records of the Lviv courts 1440-1456]. [in Poland]. Lwów: Księgarnia Seyfartha i Czajkowskiego, 1889. 635 p. [in Latin].
15. Szperka J. Otoczenie Władysława Opolczyka w latach 1370-1401 [Entourage of Władysław Opolczyk in the years 1370-1401]. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. 2006. 477 p. [in Polish].
16. Tomaszewicz J., Zdanek M. Katalog dokumentów pergaminowych ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego w Bitburgu [Catalog of parchment documents from the collection of Tomasz Niewodniczański in Bitburg]. Kraków: Towarzystwo Naukowe "Societas Vistulana", 2004. 336 p. [in Polish].